

מברית דמים לברית חיים

חללי העדה הדרוזית במערכות ישראל ובמלחמת "חרבות ברזל":
בין גבורה עילאית לשוויון אזרחי.

**"תעשו שיהיה שיוויון במשק כל יום בשנה – ולא רק ביום הזיכרון...
די עם הבטחות הסרק. תקדמו ותגשימו את הברית השוויונית,
תעשו מעשה אמיתי למען החיילים והצעירים."**

(השייח' מואפק טריף, ראש העדה הדרוזית)

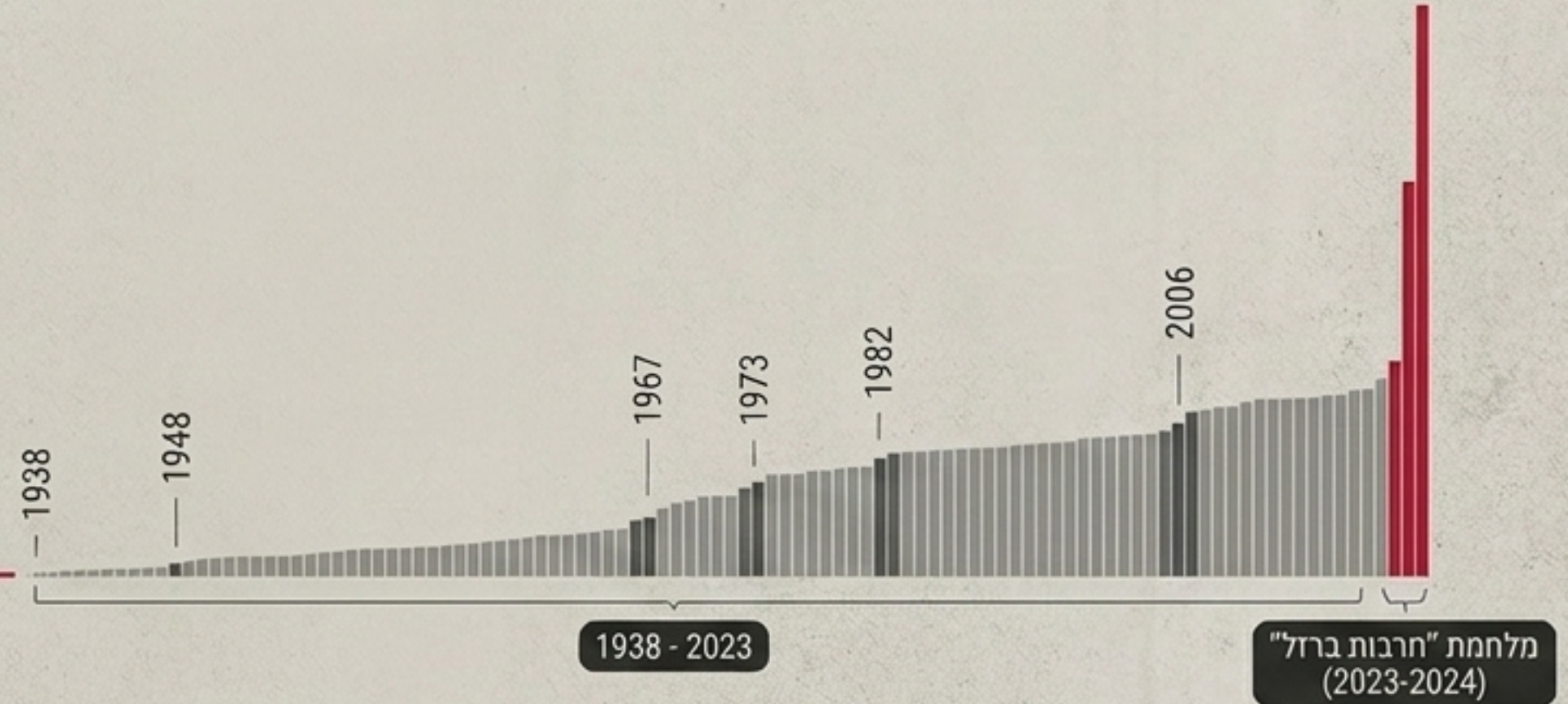
המספרים שמאחורי הכאב

441

סך חללי העדה הדרוזית מאז שנת 1938
(429 מאז קום המדינה).

12

לוחמים דרוזים שנפלו במלחמת "חרבות ברזל"
ברזל" בלבד (שיא נופלים היסטורי בשנה אחת).

"הדרוזים ממשיכים להיות ראש החץ
בלחימה - מתנדבים כאיש אחד למילואים,
בחזית הצפונית והדרומית."
(ד"ר אמיר ח'ניפס)

התושייה (רס"ר סלמאן גדבאן)

בוחר חשמל מגדוד 13. מכנס את החיילות למקום מוגן, לוקח נשק מנהג טנק שנפל, ונלחם שעות מול רימוני רסס. לבסוף, מחלץ פצועים תחת אש בנגמ"ש נמר.

ההתקפה

אזעקות צבע אדום ומחבלים חוזרים למוצב נחל עוז.
(7 באוקטובר: חומת המגן בנחל עוז).

ההקרבה (סמ"ר דניאל ראשד, בן 19)

לוחם גדוד 13. מחלץ חיילת מהחמ"ל הבוער דרך חלון השירותים, מתעקש לצאת ליהלחם בחוץ כדי לחפות על חבריו עד שנגמרת התחמושת, ונופל בקרב.

סמ"ר סופיאן דגש
ז"ל (21) | הנדסה קרבית 601

המקפיד והמסודר
מפעיל D9. בכה למראה
סרטוני הטבח בטלגרם,
נגב את הדמעות וירד
לפרוץ את הדרך בעזה.

סמ"ר עדי חארב
ז"ל (19) | סיירת נח"ל

הסטארט-אפ החברתי
מנע מחיילים להכות
מחבלים כפותים בכסופים
וזעק: "אנחנו לא כמותם".
נפל בפאתי ג'באליה.

סמ"ר דניאל ראשד
ז"ל (19) | חטיבת גולני

החייכן
התעקש לשרת בגולני
למרות פציעה, תכנן
ללמוד סיעוד כדי
לעזור לאחרים.

העול השקט של האבות

”אני חי בין אנשים, אבל בפנים,
בראש, בלב, בנפש – הכל הרוס.
אני מנסה לקום, אבל נופל.”
(ח'אלד דגש, אביו של סופיאן ז"ל)

”לאבד בן זה לאבד משהו ממך
ממך, את הפוטנציאל של עדי.
במותם הם ציוו לנו את העתיד.”
(מאלכ חארב, אביו של עדי ז"ל)

”הוא לא היה רק הבן שלי, הוא
היה חבר שלי. היינו מדברים
שמונה פעמים ביום. עכשיו
אין לי את זה.”
(מועאד ראשד, אביו של דניאל ז"ל)

מטריצת הזיכרון: המהפכה התרבותית של השכול

תרבות ההנצחה (בעקבות צה"ל)

אימוץ של מודל "יד לבנים" לאומי
(חרף התנגדות דתית התחלתית).

הקמת אנדרטאות ובתי עלמין
צבאיים (עספיא, חורפיש, בית ג'ן).

שילוב ימי הזיכרון הממלכתיים
(מרוץ "בשביל הבנים", טקסים
פומביים).

המסורת הדתית המקורית

אמונה בגלגול נשמות
(הגוף הוא רק "לבוש").

היעדר פולחן קברים או מצבות.

הימנעות מקיום טקסי זיכרון
ומועדי אבל פומביים.

גאוגרפיה של זיכרון בכרמל

בית הקברות הצבאי בעספיא

הגדול בבתי הקברות הצבאיים הדרוזים.
מנצח 326 חללים על כותל האנדרטה
(98 קבורים במקום).

בו קבורים חללי מבצע חירם (1948) –
החללים הדרוזים הראשונים בצה"ל.

יד לבנים הדרוזים (דלית אל-כרמל)

ממוקם ב"בית אוליפנט" ההיסטורי (הוקם
ב-1884).

הוקם ב-1980 ביוזמת אמל נסראלדין.
מכיל חדר הנצחה מיוחד המעלה על נס את
שותפות הגורל ההיסטורית.

דיסוננס השוויון: שקיפות בצבא, אטימות באזרחות

אפליה אזרחית (החיים)

חוק הלאום וחוק קמיניץ: תחושת הדרה והפיכת העדה לאזרחים סוג ב'.

מצוקת תכנון: מחסור בחלקות אדמה, קנסות בנייה ואי-חיבור לחשמל.

ביטחון פנים: השתוללות פשיעה ורציחות (אפס פענוחים) בתוך היישובים הדרוזים.

ברית דמים (הצבא)

שילוב מוחלט ביחידות הלוחמות וקצונה בכירה.

הקרבה בחזית הצפונית והדרומית. אחוזי גיוס גבוהים ו"אחים לנשק".

"מדינת ישראל קושרת את ידם של הדרוזים עם חוקים שמשאירים אותם מחוץ לגדר ומפלים בין דום לדם."

הפקה כתובה

קראו שוב את הציטוטים של האבות.

כתבו מכתב קצר לאחד האבות

בכתיבתכם,

התייחסו לתכונות הגיבורים

ולשינוי בדרך שבה העדה הדרוזית

זוכרת את החיילים שלה.

ביטויים שימושיים לכתיבה:

אני משתתף/ משתתפת בצערך/
קראתי את מה שאמרת ורגשת אותי
אותי מאוד/

הבן שלך היה גיבור אמיתי/

שלא תדעו עוד צער/

מעשה הגבורה שלו היה/

אני חושב שהוא היה אדם...

נזכור את כולם.

441 חללי העדה הדרוזית במערכות ישראל.
מברית דמים – לברית חיים.